

Verslag Architectuurraad (AR) | 19-01-2017 |

Aanwezig: Arjan Aarnink (CITO), Bram Gaakeer (OCW), Paul de Wit (Van Dijk Educatie), Brian Dommissie (Kennisset), Gerald Groot Roessink (DUO), Remco de Boer (Bureau Edustandaard), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard / Kennisset), Hans Nouwens (TU delft, Architectuurberaad HO), Marc Fleischeuers (vervangt Dirk Linden, Kennisset), Edwin Verwoerd (Iddink), Jacob Hop (saMBO-ICT, Aventus), Knut Olav Loite (VDOD, Topicus), Sir Bakx (SURFmarket), Vladimir Grafov (programma-architect Lerarenregister)

Afwezig: Bart Ratgers (CvTE), Rob van der Staaij (ThiemeMeulenhoff, GEU)

Alle hieronder genoemde presentaties staan op de [betreffende Edustandaard-pagina](#)

1. Opening, mededelingen, notulen, agenda

De concept-agenda wordt overgenomen.

Welkom aan Knut Olav Loite, die namens de VDOD het stokje overneemt van Joost van Dijck. Rob van der Staaij heeft zich afgemeld, hij verlaat ThiemeMeulenhoff per 1 februari voor een nieuwe uitdaging op de terreinen van cybercrime en cybersecurity. Frank Benneker (UvA) vertrekt bij SURF en Sir Bakx neemt tijdelijk zijn taken waar.

De notulen van de bijeenkomst van 6 oktober worden aangenomen.

2. Jaarplan 2017

De vergadering is akkoord met het jaarplan 2017, met de volgende discussiepunten:

- Gerald Groot Roessink: in het jaarplan wordt geen melding gemaakt van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) die sinds 2016 geldt en waarvan de toepassing per 2018 verplicht is. Dat betekent hoe dan ook dat elke organisatie nu al aan de gang moet met deze wet. Voor meer vragen houdt de werkgroep Informatiebeveiliging en Privacy zich beschikbaar.
- Wellicht leidt deze wet ook tot wijziging in architectuurprincipes, bijv. mbt. privacy by design (NORA en/of ROSA). Actie: bekijken of dit een agendapunt voor de volgende bijeenkomst in april moet worden.
- Sir Bakx: roept op om de waardevolle documenten over [\(next-gen\) digitale flexibele leeromgeving](#) te verspreiden en te gebruiken. Oa. zijn deze ingebracht in de architectuurwerkgroep Toetsen
- Daniel van Winsum: merkt op dat de werkgroep Uitwisseling Toetsmateriaal vrijwel geen activiteiten heeft in 2017, terwijl er wel veel gebeurt in dit domein. Bijv. de ontwikkelingen bij IMS QTI en bij CITO en CvTE. Brian Dommissie (voorzitter werkgroep Uitwisselen Toetsmateriaal) geeft aan dat de werkgroep Toetsen nu vanuit Edustandaard hier het initiatief heeft – zodra er mbt. de standaarden activiteiten zijn zal de werkgroep weer actief worden
- Gerald Groot Roessink voegt aan 3.6 Edukoppeling toe: koppeling met Digikoppeling wordt actueel gehouden en er zal in 2017 vanuit het onderwijs meer sturing (invloed) komen op de ontwikkeling van Digikoppeling.

3. Werken onder architectuur: voorstel voor het werkproces 'architectuurbacklog van de Architectuurraad'

In de bijeenkomst van april 2016 heeft de Architectuurraad twee voorstellen besproken om werken onder architectuur mogelijk te bevorderen, namelijk het werken in domeinen (waar de architectuurwerkgroep Toetsen nu een voorbeeld van is) en het toepassen van de instrumenten 'ROSA-scan' en architectuurbacklog. Oa. op verzoek van de Standaardisatieraad is Bureau Edustandaard gestart met een nadere uitwerking van de architectuurbacklog. Marc Fleischeuers presenteert de tussenstand. De scope beperkt zich tot backlog voor de Architectuurraad (en dus niet voor werkgroepen, of de backlog voor de ROSA-wiki, etc). Het voorstel is om te gaan werken in de structuur van Dossiers: een verzameling inhoudelijk samenhangende items. Voorbeelden van Dossiers kunnen zijn: RIO-informatiemodel, Lerarenregister, Domein Toetsen of de ROSA-wiki. Dossiers kunnen voor langere of kortere tijd bestaan. De Dossier-eigena(a)r(en) zijn aanspreekpunt, overzien de issues die ze ook actief verzamelen en beheren, doen een voorstel voor prioritering en trekken aan de bel als dat nodig is. Er kunnen externe stakeholders grote 'belangen' hebben bij een Dossier, maar uiteindelijk moet de Dossiereigenaar altijd zitting hebben in de Architectuurraad. Bureau Edustandaard heeft in het voorstel van Marc een loketfunctie vwb. de backlog-items: het centrale verzamelpunt dat de items voorbereidt, filtert en transparant maakt. In feite voert Bureau Edustandaard nu ook al deze activiteiten uit, het verschil is dat nu een expliciet proces wordt gedefinieerd in een structuur van Dossiers.

Marc geeft aan dat de prioritering binnen en tussen Dossiers uiteindelijk een zaak van de Architectuurraad zelf is. Het gaat de Architectuurraad vooral om transparantie en prioritering: worden de juiste backlog-items met de juiste prioriteit door de juiste betrokkenen opgepakt. De Architectuurraad is hierbij adviserend aan de Standaardisatieraad – die sturend en besluitvormend is. De vergelijking wordt gemaakt met een 'portfolioboard van alle dossiers' die de agenda en de prioriteit bepalen van de Architectuurraad. En daarmee zullen de Dossiers dus ook de leidraad vormen voor de agendasetting van de Architectuurraad. De vergadering kan zich voorstellen dat er veel dossiers zullen zijn, en dat het daarmee lastig wordt voor AR leden om overal inhoudelijk op de hoogte te zijn. Voorstel is daarom dat dossier-eigenaars in de AR ook linking-pin kunnen zijn naar een inhoudelijk deskundige in het veld. Tevens spelen issues binnen een Dossier vaak al wat langer en zijn er al activiteiten aan gelieerd cq. architecten bij betrokken. De voorzitters / procesbegeleiders van de Edustandaard-werkgroepen spelen hier ook een rol: ook zij verzamelen al de issues rondom een standaard, en filteren de issues er al uit die eigenlijk op het bordje van de Architectuurraad horen (samenhang).

Op verzoek van Marc om een verdere uitwerking voor te bereiden voor de volgende Architectuurraad in april, melden zich Brian, Jacob en Bram.

Conclusie: de Architectuurraad is heel positief over het voorstel te gaan werken in de structuur van Dossiers. Het sluit bovendien heel goed aan op veel bestaande processen en activiteiten zowel binnen Edustandaard als in de ketenwereld daarbuiten. De verwachting is tevens dat hiermee een stap gezet kan worden om de werking van de Architectuurraad minder afhankelijk te maken van personen, en dat door deze nieuwe Dossier-structuur met bijbehorende instrumenten en processen de leden van de Architectuurraad ook beter in positie zijn om hun (dossiereigenaar/linking pin) rol te vervullen.

4. Architectuur-werkgroep: voorstel scope

Marc Fleischeuers presenteert kort het voorstel van de werkgroep, dat reeds als memo was meegestuurd. De samenvatting van de discussie wordt meegegeven aan de werkgroep:

1. Het advies van de AR is om de rol 'docent' gelijk al uit te breiden naar 'medewerker van de onderwijsinstelling', omdat in het HO docenten vaak niet betrokken zijn bij het volledige toetsproces. Verder werd er gevraagd om in de resultaten de beschrijving van de processtappen niet alleen per sector maar ook per toetsvorm te differentiëren.
2. Los hiervan was er nog een korte discussie over de invulling van de processtappen zelf; de feedback / controle loops werden gemist in het (opzettelijk gesimplificeerde) overzicht. In de definitie van de processtappen (rapport 'Semantisch model Toetsen') zal dit expliciet moeten terugkomen.

5. Voorstel Inventarisatie landschap leerlinggegevens

De memo van Elise Lustenhouwer (Bureau Edustandaard) wordt besproken. De Architectuurraad adviseert positief, met de volgende kanttekeningen:

- Verzoek om toe te voegen: Studielink als bron voor leerlinggegevens, en EDEXML als subset van UWLR.
- De Architectuurraad stelt vast dat het inzichtelijk maken van dit landschap en een advies voor een domeinmodel een belangrijke bijdrage kan leveren dat alle standaarden die leerlinggegevens bevatten, meer in samenhang worden ontwikkeld. Standaarden kunnen ook (onderdelen van) semantiek lenen van elkaar waar dat nuttig en wenselijk is. Dit overzicht kan ook enorm helpen overzicht te krijgen en up-to-date houden van privacy-aspecten van de inmiddels vele profielen in diverse standaarden in relatie tot doelbinding.
- Goed scheiden van Attributenbeleid en Nummervoorziening; twee aparte entiteiten.

6. ROSA-scan Lerarenregister

Op verzoek van OCW, de Onderwijsraden en ook DUO heeft Bureau Edustandaard een ROSA-architectuur scan gestart van het Lerarenregister (LR) dat ontwikkeld wordt door DUO en het CIBG. In feite is dat een andere toepassing van de ROSA-architectuurscan dan waarvoor die oorspronkelijk is ontworpen. Normaliter wordt de scan gebruikt om nieuwe afspraken dan wel wijzigingen op reeds in beheer genomen afspraken binnen Edustandaard te beoordelen. Het LR is echter een voorziening die niet in beheer zal komen bij ES. De meerwaarde om de scan in dit geval toch uit te voeren is omdat de directe stakeholders het belangrijk vinden dat het LR zoveel mogelijk zich conformeert aan de uitgangspunten en principes incl. de relevante afspraken vanuit de onderwijsketen zoals die zijn vastgelegd in de ROSA.

Omdat niet alle AR-leden direct te maken hebben met het Lerarenregister, geeft de lead-architect van het Lerarenregister, Vladimir Grafov, een introductie over de ontstaansgeschiedenis en de opzet. Dat leverde al heel wat vragen en discussie op. Remco de Boer en Gerald Groot Roessink presenteerden daarna de eerste bevindingen uit de scan, die voorafgaand aan de AR ook al gedeeld zijn met het project en met de onderwijsraden. Daaruit zijn aanvullende aandachtspunten cq toelichtingen naar voren gekomen die zoveel mogelijk al zijn meegenomen in de presentatie aan de AR. In de AR zijn over de bevindingen de volgende adviezen en aandachtspunten geformuleerd:

- De AR onderschrijft het aandachtspunt uit de scan inz. wat nu het authentieke register is voor Benoemingen. Enerzijds lijkt dit de BOP bij DUO te zijn, maar uit de PSA van CIBG komt naar voren dat het Lerarenregister zelf ook als authentieke bron voor deze gegevens wordt gezien. Dit vraagt om een duidelijker afbakening waarbij redenerend vanuit de ROSA-principe "eenmalige registratie, meervoudig gebruik" er slechts sprake kan zijn van 1 authentieke bron.
- Terugkoppeling vanuit Lerarenregister en Voorportaal naar een Onderwijsinstelling lijkt nu via eHerkenning als authenticatie ingericht te worden. Er is in de PSA van het CIBG ook sprake van teruglevering via DUO, maar dat stuit op bezwaren vanuit DUO. Hierdoor lijkt het onderwijsveld

opgezaald te worden met twee authenticatieregimes: voor aanleveren benoemingen naar BOP gebeurt dat met het authenticatieproces en -middelen van DUO en voor teruglevering eHerkenning. Dat is niet wenselijk. Bovendien zijn in het LR leraargegevens gekoppeld aan BRIN-gegevens. Het gebruik van eHerkenning vereist dat door het LR het verband gelegd kan worden tussen het OIN/NHR-nummer van het bevoegd gezag en de BRINs van onderwijsinstellingen die onder dat BG vallen. Het is onduidelijk of / hoe het LR die koppeling kan maken.

- De AR vraagt zich af hoe het user consent van de leraar is geregeld bij levering gegevens van en naar Bevoegd gezag. De leraar heeft in de huidige opzet pas als de gegevens in het LR zijn opgenomen de mogelijkheid om deze gegevens te controleren op juistheid en desgewenst een verzoek doen tot aanpassing. De gegevens zijn dan reeds breder toegankelijk voor andere partijen ook als ze onjuist blijken te zijn. De rol van de leraar en het niveau van (privacy)bescherming van diens gegevens is onderwerp van de in het programma uitgevoerde PIA. De AR bepleit die PIA te betrekken in de verdere uitwerking van de architectuurscan.
- De AR vraagt zich af hoe fijnmazig de plek waar de leraar werkt in het LR moet zijn uitgewerkt. In het gegevensmodel staat "BRIN-volnummer" en "onderwijslocatiennaam". Afhankelijk van de sector (PO, VO, MBO) is de invulling hiervan heel verschillend. Bovendien is de vraag wie deze informatie moet leveren, want dit lijkt niet altijd uit de personeelsadministratie af te leiden te zijn. Bovendien, kan een leraar op verschillende locaties werkzaam zijn (denk aan MBO) of op verschillende locaties vallend onder 1 bevoegd gezag heel dynamisch op afroep te werken (bijv. in PO). Moeten al deze situaties cq mutaties daarop in het LR zichtbaar zijn? Ook adviseert de AR om ook al rekening te gaan houden met de komst van RIO waarin de indeling van onderwijsorganisaties op een andere wijze geschiedt dan nu het geval is.

Geconcludeerd wordt, dat hoewel de AR-leden niet allen op dezelfde wijze betrokken zijn bij het LR, de ROSA-scan zeer handig is bij het naar boven halen en beoordelen van architectuurissues. Een vergelijkbare conclusie werd getrokken in de afstemming met de onderwijsraden: de scan hielp hen om de complexe materie rondom het LR los van de functionele en politieke discussie rondom dit dossier terug te brengen tot een aantal essentiële informatiekundige aandachtspunten waarover het gesprek ook moet gaan.

9. Rondvraag en w.v.v.t.k.

- Er wordt in Q1 2017 een nieuwe versie van KOI opgeleverd. Nav onder meer RIO en het Lerarenregister zijn er aanpassingen noodzakelijk in bestaande begrippen en/of worden er nieuwe aanvullende begrippen geïntroduceerd. Aan de AR wordt gevraagd of de leden hier een actieve rol in willen vervullen. Gerald Groot Roessink geeft aan hier graag in mee te willen werken. Edwin Verwoerd meldt zich aan als reviewer.
- Gezien het feit dat de AR al een kwartier is uitgelopen en omdat de inbrengers van de twee overige punten uit agendapunt 7 (ECK referentiearchitectuur en koppeling Triple-A-KOI) reeds de vergadering hebben verlaten, wordt besloten deze naar een volgende bijeenkomst door te schuiven.

Volgende bijeenkomst: donderdag 13 april 13:30 – 16:30 uur